

PROF.DR HAB. ELIGIUSZ KOZŁOWSKI (1924–1987)

Urodził się 29 listopada 1924 w Tarnopolu, w rodzinie oficera WP. W czasie drugiej wojny światowej działał w AK we Lwowie. W r. 1945 przybył do Krakowa, gdzie w r. 1946 zdał maturę w II Liceum im. Jan III Sobieskiego i podjął studia historyczne na Wydziale Humanistycznym UJ. Dn. 30 VI 1949 uzyskał magisterium na podstawie pracy *Polityka ks. Adama Czartoryskiego w Serbii*. W l. 1949-52 studiował na Wydz.

Prawa UJ i w r. 1952 obronił dysertację doktorską *Generał Józef Bem 1794-1850* (W. 1958). Z powodów politycznych nie otrzymał etatu na UJ i do października 1956 pracował, m.in. jako zecer w RSW Prasa i w krakowskim oddziale PWN. W r. 1957 przeszedł do Instytutu Historii PAN, początkowo do Pracowni Biografistyki Zakładu Dokumentacji, a od r. 1962 jako redaktor Polskiego Słownika Biograficznego. W r. 1975 habilitował się na podstawie studium *Generał Józef Hauke-Bosak 1834-1871* (W. 1973). Nie stronił od pracy dydaktycznej: w l. 1951-52 był nauczycielem historii w Gimnazjum i Liceum im. Józefy Joteyko, w l. 1963-65 w I Studium Nauczycielskim w Krakowie, a w l. 1962-67 prowadził cykl audycji historycznych w Polskim Radio. Był też długoletnim prelegentem Towarzystwa Wiedzy Powszechnej. W r. 1976 podjął dodatkowo pracę na stanowisku docenta (1/2 etatu) w Instytucie Historii na Wydz. Humanistycznym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach. Dn. 01. 02. 1978 przeszedł na cały etat kończąc jednocześnie

pracę w Instytucie Historii PAN. W IH WSP w Kielcach pełnił obowiązki kierownika Zakładu Historii Powszechnej XIX–XX w. (1978-1984), wicedyrektora (1980-1981), kierownika Pracowni Informacji Naukowej (1984-do śmierci). Dn. 01. 08. 1985 otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego.

Prof. Kozłowski był wybitnym badaczem dziejów oręża polskiego – wojen i wojskowości oraz walk narodowo-wyzwoleńczych XIX wieku. Jego dorobek obejmuje ponad 200 pozycji (4 monografie, 3 opracowania typu podręcznikowego, kilkadziesiąt rozpraw i artykułów, wydawnictwa źródłowe, prace popularnonaukowe i liczne recenzje). Był autorem m.in.: *Bibliografii powstania styczniowego* (W. 1964), *Od Węgrowa do Opatowa – wybrane bitwy z powstania styczniowego* (W. 1962), *Legion Polski na Węgrzech 1848-1849* (W. 1983) i *Na barykadach Paryża* (W. 1971) oraz *Polska zniewolona 1795-1806* (W. 1987 – z K. Grodziskim). Wydawał liczne pamiętniki, m.in.: Jadwigi Prendowskiej (*Moje wspomnienia*, Kr. 1962 – z K. Olszańskim), Zygmunta Mineyki (*Z tajgi pod Akropol*, W. 1971 – z K. Olszańskim), Zygmunta Szczęsnego Felińskiego (*Pamiętnik*, W. 1986), rozproszone pamiętniki powstańców (*Zapomniane wspomnienia. Zbiór pamiętników*, W. 1981). Wspólnie z M. Wrzoskiem opracował *Dzieje oręża polskiego* (W. 1973) oraz *Historię oręża polskiego 1795-1939* (W. 1984). Był twórcą kartoteki powstańców styczniowych (w r. 1987 była to jedyna taka kartoteka w Polsce), w której zgromadził 40 tys. biogramów, zaś dla Polskiego Słownika Biograficznego opracował 131 życiorysów.

Zmarł 14 lutego 1987 w Krakowie, został pochowany w kwaterze powstań narodowych na Cmentarzu Rakowickim.